

Landmand med grøn samvittighed

Af Nicolaj Rud Slot
nisl@stiften.dk

Høver: Landmænd er ikke bare udbyttere af jorden, der spreder gylle og pesticider efter forgodtbefindende.

I hvert ikke, når det gælder Per Bek, der må siges at være landmand med god, grøn samvittighed.

Per Bek er landmand med 100 køer lige uden for Høver. Men han er mere end det: Han deltager nemlig også i EU-projektet LIFE Agwaplan, som har til formål at forene landbrugsproduktion med et rent vandmiljø.

Hos Per Bek er det den nærliggende Ravn Sø, der drejer sig om. Søen er ren, men ikke ren nok. For at den kan blive en næsten helt naturlig sø, skal den modtage mindre fosfor.

Og netop udledning af fosfor har Per Bek gjort sit til at nedbringe med sit engagement i EU-projektet, hvor han sammen med flere andre lokale landmænd har indført flere forskellige tiltag til gavn for miljøet.

»Jeg har altid været åben over for nye ting, så da jeg blev ringet op, sagde jeg ja med det samme. Jeg vil også gerne være foran miljømyndighederne - det er altid bedre at tage initiativet, fremfor at få noget dikteret,« siger Per Bek om sit to-årige - engagement i projektet.

Fosfor udvaskes fra marker ligesom kvælstof - bare i meget små mængder. Alligevel har det betydning for vandkvaliteten. Fosfor er nemlig næringsstof for alger. Derfor skal der tilføres så lidt af det til Ravn Sø som muligt. Nogle marker afgiver mere fosfor end andre - og det er metoder til at spotte sådanne marker, Agwaplan-projektet blandt andet har afprøvet.

Pløjer på langs

Derfor blev Per Bek sammen med sin planteavlskonsulent i efteråret 2006 opmærksom på, at hans majsmark udvaskede fosfor til Høver Bæk - og dermed i sidste ende til Ravn Sø.

Marken har et relativt højt indhold af fosfor og skrånere samtidig ned mod Høver Bæk. Selv om der langs alle vandløb i Danmark ligger en udyrket bræmme, var det ikke nok i dette tilfælde.

Derfor holdt 2,3 hektar majs langs bækken flyttedag i foråret 2007 og ind rykkede i stedet en græsmark. Den giver bedre styr på jorden.

»Jeg vil gerne være med til at værne om naturen. Jeg har tidligere været økologisk landmand, så gødning og sprøjtemidler har aldrig været min kop te. Så jeg tænker bestemt på naturen i min drift,« forklarer Per Bek.

Ud over omlægningen af majsmarken holder han på fosfor i jorden ved altid at pløje på langs af bakker. Det holder på vandet under regnskyi.

»Det er interessant som en lille ting, som man ikke lige tænker over, kan blive en større ting i det store billede,« siger Per Bek.

EU-Projektet løber frem til næste år, og har betydet et samarbejde mellem landmænd, myndigheder og konsulenter.

»Jeg glæder mig da til at se det endelige resultat. Og så håber jeg i øvrigt at vores samarbejde fortsætter fremover. Når vi sidder ved samme bord, kan vi bedre drage nytte af hinandens viden. Og samtidig betyder det, at vi ikke er i så stor fare for at tale forbi hinanden.«

Miljøvenlig. Landmand Per Bek ved den nærliggende Høver Bæk, der løber ud i Ravn Sø. Ved bl.a. at flytte sine majs-afgrøder og ved at pløje i modsat retning har han reduceret sin udledning af fosfor.
Foto: Axel Schütt

Fakta

- Agwaplan er et EU LIFE-projekt, der udføres i et samarbejde mellem 22 landmænd, tre landboforeninger (heriblandt Søhøjlandets Landboforening), Aarhus Universitets Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret og Miljøcenter Århus. Projektet løber fra 2005-08, og resultaterne skal indgå i arbejdet med at føre nye og skrappe EU-krav til vandkvalitet ud i livet fra januar 2009. Som projektområder er valgt Norsminde Fjord, Ravn Sø og oplandet til Hinnerup Vandværk. Du kan finde yderligere information på www.agwaplan.dk.